

Toelichting definitief macrobudget 2022

Deze toelichting biedt inzicht in de vaststelling van het definitief macrobudget 2022 op grond van artikel 69, eerste lid, van de Participatiewet (Pw).

Het definitief macrobudget 2022 is € 425 miljoen lager dan het voorlopig macrobudget 2022 en € 364 miljoen lager dan het definitief macrobudget 2021. De bijstelling ten opzichte van het voorlopig macrobudget is een saldo van positieve en negatieve mutaties en is het resultaat van de verwerking van de realisatiecijfers (volume en prijs) over 2021, nieuwe inzichten in de conjunctuur, effecten van rijksbeleid en de loon- en prijsbijstelling.

Budgettaire mutaties 2022

Tabel 1 geeft de omvang per deelbudget weer van het macrobudget 2022 voor respectievelijk het voorlopig, nader voorlopig en definitief budget. Ook het verschil tussen het voorlopig budget 2022 en het definitief budget 2022 wordt in de tabel weergegeven. Aansluitend volgt een nadere toelichting op de bijstellingen in 2022 voor de verschillende deelbudgetten van het macrobudget.

Raming

Tabel 1. Voorlopig, nader voorlopig en definitief budget 2022 (in miljoenen euro's)

	Voorlopig(A)	Nader voorlopig(B)	Definitief(C)	Vershil (D = C-A)
I. Budget bijstandsuitkeringen	6.121,8	5.758,4	5.702,2	-419,6
Algemene bijstand	5.632,2	5.348,5	5.348,8	-283,4
IOAW	288,5	256,9	261,5	-27,0
IOAZ	30,6	27,2	27,8	-2,8
Bbz	170,5	125,7	64,1	-106,3
II. LKS-budget	324,8	314,8	319,3	-5,4
Budget (voor uitname vangnet*)	6.446,6	6.073,2	6.021,6	-425,0

*Waarvan € 1,2 mln. gereserveerd is in verband met de in 2022 uit te keren vangnetuitkeringen 2020.

Deelbudget algemene bijstand

Tabel 2 geeft een uitsplitsing van de wijzigingen in de raming tussen het voorlopig en het definitief bijstandsbudget 2022. Deze zijn in tabel 2 onderverdeeld naar conjunctuur, realisatie, rijksbeleid en loon- en prijsbijstelling. Het budget is samengesteld uit het geraamde gemiddelde volume en de gemiddelde prijs. Tabellen 2a en 2b geven de bijstellingen voor deze componenten afzonderlijk weer. Per saldo is het definitief bijstandsbudget met € 283 miljoen naar beneden bijgesteld.

Tabel 2 Uitgaven algemene bijstand 2022 (in mln. euro's)

Voorlopig	5.632,21
A. Conjunctuur	-212,86
B. Realisatie 2021	-144,20
C. Effecten Rijksbeleid	-7,21
D. Loon- en prijsbijstelling	80,82
Totaal mutaties	-283,45
Definitief	5.348,77

Tabel 2a: Raming volume algemene bijstandsuitkeringen 2022 (dzd.)

Geraamd gemiddelde volume (voorlopig)	367,03
A. Conjunctuur	-13,80
B. Realisaties 2021	-9,81
C. Effecten Rijksbeleid	-0,47
Totaal mutaties	-24,07
Geraamd gemiddelde volume (definitief)	342,96

Tabel 2b: Gemiddelde prijs algemene bijstandsuitkeringen (dzd. Euro's)

Gemiddelde prijs (voorlopig)	15,35
Realisatie 2021	0,02
Effecten Rijksbeleid	0,00
Loon- en prijsbijstelling	0,23
Totaal mutaties	0,25
Gemiddelde prijs (definitief)	15,60

Toelichting tabellen:

A. Conjunctuur

Het macrobudget 2022 is op basis van de conjunctuur met € 213 mln naar beneden bijgesteld. Deze bijstelling bestaat uit een bijstelling als gevolg van de nieuwe werkloosheidsraming van het CPB van - € 188 mln en de 50%-doorwerking van de ramingsfout in 2021 (- € 25 mln).

Nieuwe werkloosheidsraming CPB: Ontwikkelingen in de werkloosheid werken met vertraging door in de raming van het bijstandsvolume. Omdat het CPB nu voor 2022 een grotere afname in de werkloosheid voorspelt, wordt er voor 2023 een grotere daling in het bijstandsvolume voorspeld. Als gevolg van de bijstelling in de werkloosheidsverwachtingen, is de bijstandsraming met € 188 mln naar beneden bijgesteld.

50% doorwerking ramingsfout 2021: het gerealiseerde volume in 2021 is lager uitgevallen dan de CPB-bijstandsraming voor 2021. Deze ramingsfout voor 2021 werkt voor 50% door in het budget voor het volgende jaar. Dit leidt tot een neerwaartse bijstelling van € 25 mln in het macrobudget 2022.

B. Realisaties

Gedurende 2022 zijn de realisatiecijfers over uitvoeringsjaar 2021 bekend geworden. Het verwerken van de uiteindelijke volumerealisaties van 2021 van het CBS heeft een neerwaarts effect van € 151 mln op de uitgaven. De verwerking van de definitieve uitgavencijfers van gemeenten over het jaar 2021 (SiSa) leidt tot een opwaartse bijstelling van € 6,5 mln via een correctie op de prijs. In totaal zorgt de verwerking van de realisaties 2021 voor een neerwaartse bijstelling van € 144 mln in 2022.

C. Effecten rijksbeleid

Aanpassingen in beleid leiden per saldo tot een neerwaartse bijstelling van € 7,2 mln. Door de latere invoering van het wetsvoorstel Breed Offensief is de invoering van de LKS vrijlating uitgesteld naar 1 januari 2023 (- € 7,7 mln). Het wetsvoorstel rondom het meenemen van fraudevorderingen in de vermogenstoets is ingetrokken en daarmee is het bijbehorende beleidseffect uitgeboekt (+ € 0,5 mln).

D. Loon- en prijsbijstelling

Met de loon- en prijsbijstelling wordt het macrobudget op het prijspeil van het desbetreffende jaar gebracht. Dit leidt tot een verhoging van de gemiddelde prijs per uitkering van € 232. Hierdoor stijgt het bijstandsbudget met € 81 mln.

Overige deelbudgetten

Hieronder worden de mutaties in de overige deelbudgetten van het macrobudget toegelicht. Tabel 1 (zie pagina 1) geeft de budgettaire mutaties weer, tabel 3 splitst deze uit naar volume en prijs.

Het budget voor **loonkostensubsidie** bedraagt € 319 mln. Dit is opgebouwd uit een geraamd volume van 33.978 loonkostensubsidies en een geraamde gemiddelde prijs van € 9.400. In onderstaande tabel wordt de totale budgettaire mutatie uitgesplitst naar volume en prijs.

Door de verwerking van volumerealisaties 2021 is het verwachte volume met 2.427 uitkeringen naar beneden bijgesteld. Door verwerking van de uitgavenrealisaties 2021 is de prijs met € 338 naar boven bijgesteld. De loon- en prijsbijstelling zorgt voor een opwaartse bijstelling van de prijs met € 140.

De **IOAW** is per saldo met € 27 mln neerwaarts bijgesteld t.o.v. het voorlopig budget 2022. Dat is het saldo van een neerwaartse bijstelling vanwege de verwerking van volumerealisaties voor 2021 (- € 12,1 mln), de verwerking van de uitgavenrealisaties uit SiSa (+ € 0,9 mln), de loon- en prijsbijstelling (+ € 4,6 mln) en een neerwaartse bijstelling vanwege de vertraagde doorstroom vanuit de WW (- € 20,4 mln).

De **IOAZ** is per saldo met € 2,8 mln neerwaarts bijgesteld in 2022. Dat is het gevolg van verwerking van de volumerealisaties voor 2021 (- € 3,4 mln) en de loon- en prijsbestelling (+ € 0,5 mln). De prijsbijstelling als gevolg van SiSa 2021 is nihil.

Het **Bbz** (levensonderhoud zelfstandigen) is in 2022 met € 106 mln neerwaarts bijgesteld. Dit is het saldo van lagere volumerealisaties in 2021 (- € 70 mln) en een positieve bijstelling als gevolg van de Sisa prijsrealisaties (+ € 6,7 mln). De loon- en prijsbijstelling leidt tot een opwaartse bijstelling van € 1,9 mln. Tot slot is de doorstroom vanuit de Tozo lager dan verwacht en hierdoor is het Bbz met € 45 mln naar beneden bijgesteld.

Tabel 3. Overige deelbudgetten 2022 naar volume en prijs (€ x 1.000)

Deelbudget	Voorlopig		Definitief		Verschil	
	Volume	Prijs (€)	Volume	Prijs (€)	Volume	Prijs (€)
LKS	36.405	8,922	33.978	9,400	-2.427	0,478
IOAW	18.994	15,190	16.861	15,511	-2133	0,321
IOAZ	1.868	16,402	1.661	16,739	-207	0,337
Bbz 2004	10.705	15,923	3.550	18,059	-7.155	2,136